

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Жук Іванна Олегівна

*студентка I курсу факультету морського права
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Насильство в сім'ї, є складною та поширеною проблемою сьогодення. Більшість держав світу протягом багатьох років відпрацьовують шляхи подолання цього. Вивчення ситуації сімейного насильства показують, що його наслідки можуть бути різними: загроза здоров'ю та життю людини, психологічні травми, які можуть негативно вплинути на життя жертви в майбутньому [4, с. 181].

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю. Воно може бути фізичним, психологічним і сексуальним. Взагалі, гвалтівник може різними способами ламати волю жертви, та змушувати її підкорятись.

Аналізуючи такі випадки, можна сказати, що зазвичай подібні ситуації розпочинаються з емоційного насильства. Часто воно не помічається оточуючим, адже не мають фізичних ознак, які б його підтверджували. У психології є такий термін, як аб'юз. Це зневажливе чи презирливе ставлення до партнера, психологічний тиск, де завжди є жертва, та агресор. Людині, яка знаходиться у таких відносинах, потрібно багато часу, аби усвідомити це, бо вона починає звикати та вірити образливим словам. Ця тема останнім часом набирає все більше обертів, дедалі частіше ми чуємо про неї. Я вважаю, що це чудово, адже чим більше людей будуть знати про такий термін, тим менше буде випадків емоційного насильства, яке пізніше переросте у фізичне.

Боротьба з насильством в сім'ї на сьогоднішній день, є однією з найважливіших сфер суспільного розвитку. Тому на даний момент, проводиться цілий ряд соціальних дій, задля виявлення та усунення подібних проблем.

Метою таких заходів є:

- Притягнення до кримінальної відповідальності винних у скоєному [ст. 126-1 К.К України]
- Усунення умов, які призводять до насильства, та обмежити їх
- Контроль за особами, які можуть вчиняти насильство, або ж в минулому притягувались за таке
- Надання соціальної підтримки постраждалим особам [4, с. 181].

Я вважаю, що важливим чинником, є надання якісної психологічної допомоги, особливо дітям. Якщо ж цього не зробити, дитина може рахувати поведінку агресора правильною по відношенню до людей, та брати її за приклад. Це може призвести до того, що в майбутньому жертва виросте насильником, або ж буде легко піддаватись насиллю, вважаючи це нормою [ст. 21 ЗУ про права постраждалих осіб], передбачає дієвий та ефективний захист, безоплатне отримання медичних та соціальних послуг, безоплатну правову допомогу, конфіденційність інформації, вибір спеціаліста за статтю.

Найсурвішіми покараннями за домашнє насилля закріплені в нормах права країнах Північної Європи. У Швеції криміналізовані всі форми домашнього насильства. Можна опинитися за ґратами навіть за грубу емоційну сварку, під час якої висловлювалися погрози. Суд карає кривдника санкцією – дотримуватися визначеної дистанції від об'єкта насильства, у разі порушення може бути накладено штраф або присуджено ув'язнення терміном до року. Схожі за жорсткістю закони у Норвегії та Фінляндії.

Покарання за насилля над неповнолітніми ще жорсткіші, а саме, Швеція – це країна, яка першою встановила на законодавчому рівні заборону на фізичне покарання дітей. До дітей не можна застосовувати не лише фізичну силу, а й підвищувати голос до рівня, який має шкідливий емоційний вплив. Як це правильно визначити? Єдиного алгоритму немає, але якщо ви кричатимете на свою дитину на вулиці, то будьте певні – поліція прибуде за кілька хвилин за викликом випадкових перехожих.

У Німеччині жертви домашнього насильства можуть заявити в поліцію протягом трьох місяців. Якщо ж правоохоронців викликали на місце скоєння злочину, то заяву писати немає потреби – справу порушать без прохання постраждалого. Так само поліція на місці може призначити термін заборони на контакти, порушення якої вже вважається криміналом. Покарання за рукоприкладство (без важких тілесних ушкоджень) може коштувати досить дорого: кілька тисяч штрафу або до року в'язниці.

Підсумовуючи, потрібно зазначити, що нашому законодавству потрібно взяти приклад з країн, де насилля жорстоко карається. Я впевнена, що після цього, відсоток жертв таких ситуацій значно зменшиться. На мою думку, виписування більш жорстких норм закону, умотивує обдумувати свої дії, перш ніж їх робити.

Література:

1. Злочин і кара: чому в Європі сімейне насильство під табу URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2360665-zlocin-i-kara-comu-v-evropi-simejne-nasilstvo-pid-tabu.html>.

2. Стаття 21. Права постраждалих осіб URL: https://protocol.ua/ua/pro_zapobigannya_ta_protidi_vid_07_12_2017_2229_vii_i_stattya_21/.

3. Що таке аб'юз? Як з ним боротися та захищатися URL: <https://www.securitypolice.com.ua/index.php/all-blogs/news-ua/shcho-take-ab-yuz-yak-z-nim-borotися-ta-zakhishchatisya>.

4. Кримінальний процес та криміналістика: сучасний стан та перспективи URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/09_04_2020/pdf/167.pdf.

5. Мак-Кензі Д. Як звільнитись від токсичних стосунків і не стати жертвою, 2019, 256 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-111>

ОКРЕМІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ЕКСПЕРТА ДЛЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЗНАРЯДДА ЗЛОЧИНІВ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА

Кірін Роман Станіславович

*доктор юридичних наук, доцент, судовий експерт
Дніпропетровського науково-дослідного експертно-криміналістичного
центру Міністерства внутрішніх справ України
м. Дніпро, Україна*

Станом на 270-й день повномасштабної війни РФ застосувала більше 4 700 ракет. Сотні наших міст просто спалені. Тисячі людей загинули. Мільйони поїхали з України до інших країн, рятуючись від війни [1].

Беручи до уваги Статут ООН та Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН 3314 «Визначення агресії» від 14.12.1974 р., Верховна Рада України ще у 2015 р. визнала РФ державою-агресором та закликала міжнародних партнерів України, серед іншого, не допустити безкарності винних за злочини проти людяності, вчинені від початку російської агресії проти України [2].

Ще однією постановою парламент рекомендував Генеральній прокуратурі України, Службі безпеки України та Міністерству оборони України у межах своїх повноважень сприяти уряду у питанні створення єдиної бази даних доказів вчинення акту агресії РФ проти України, скоєння воєнних злочинів та злочинів проти людяності, які призвели до особливо тяжких наслідків [3].